

---

Asianro 816/00.04.02/2015

**§ 230****Raision kaupungin ja Raision Vesi Oy:n välisen pääomallainan luottosopimuksen lyhennysvapaan jatkaminen**

Talousjohtaja Sanna Häkli 16.6.2021:

Raision kaupunginvaltuusto päätti vesihuoltotoiminnan yhtiöittämisestä 17.10.2016 § 86. Päätöksen yhteydessä päätettiin myös vesiyhtiön (Raision Vesi Oy) ja kaupungin välisistä velkakirjoista. Kaupunginvaltuusto päätti lisäksi, että jatkossa näihin velkakirjoihin tehtävistä tarkistuksista päättää kaupunginhallitus.

20.12.2016 allekirjoitetun pääomallainan luottosopimuksen mukaisesti luoton laina-aika alkaa 31.12.2016 ja on 25 vuotta. Ensimmäiset viisi vuotta ovat lyhennysvapaat. Lyhennysvapaan jatkamisesta tai lyhennysohjelmasta sovietaan viimeistään 30.6.2021. Myönnetyn luoton määrä on 5 191 478,80 euroa. Luoton korko on kiinteä ja määrältään 3 % jäljellä olevasta pääomasta. Seuraava korontarkastusajankohta on vuonna 2022.

Laissa säädetään lainan sekä takauksen ja muun vakuuden antamisen periaatteista, jotka vastaavat vakiintunutta kansallista oikeuskäytäntöä. Kuntalain 129 §:n mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Lisäksi kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastaavuuksilla. Lisäksi, 26.5.2021 voimaan tulleen lain mukaan ”Mitä edellä tässä momentissa säädetään vakuuksista, ei koske osakeyhtiölain (624/2006) 12 luvussa eikä osuuskuntalain (421/2013) 12 luvussa tarkoitettua pääomallainaa. (21.5.2021/419).”

Säännös koskee kaikenlaista lainan- ja vakuuksienantoa riippumatta siitä, toimiiko tuen saaja markkinoilla kilpailutilanteessa vai ei.

Kunnan on lisäksi otettava huomioon, mitä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklassa säädetään. Toisin sanoen säännös ei vapauta ottamasta huomioon EU:n valtiontukisääntelyä silloin kun tuetaan markkinoilla kilpailutilanteessa toimivaa yritystä tai muuta tahoa.

Oikeuskirjallisuudessa (Harjula – Prättälä: Kuntalaki – Tausta ja tulkinnat 2019 s. 846-848) on todettu, että kuntalain 15 luvun säännöksissä kilpailutilanteelta markkinoilla edellytetään, että palveluja tai tavaroita tuotetaan markkinoilla ja että toiminnassa on kyse kilpailutilanteesta yksityisten tuottajien kanssa. Puhtaasti ei-taloudellista toimintaa tai taloudellista toimintaa, joka ei ole kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa toimintaa, on katsottu olevan

esimerkiksi niin kutsutuilla luonnollisilla monopoleilla, kuten esim. kuntien alueella toimivilla vesiosuuskunnilla. Tosiasiasiallisesta monopoliasemasta johtuen kilpailutilannetta ei vesihuollossa käytännössä synny.

Raision Vesi Oy vesiyhtiönä toimii Raision kaupungin alueella ja muodostaa alueellaan ns. luonnollisen monopolin huolimatta siitä, että sen toiminnassa on kysymys EU:n valtiontukisäännösten tarkoittamasta taloudellisesta toiminnasta. Raision Vesi Oy ei toimi markkinoilla kilpailutilanteessa, eikä kunnan myöntämä laina siten vääristä kilpailutilannetta markkinoilla. Tämän vuoksi EU:n valtiontukisäännökset eivät tule sovellettaviksi tässä tilanteessa.

Näkemyks perustuu Komission tiedonantoon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontuen käsitteestä kohdassa 221 todettuun: ”Vaikka vesi- ja jätevesiverkkojen toiminnan harjoittaminen on taloudellista toimintaa, kattavan vesi- ja jätevesiverkon rakentaminen täyttää yleensä 211 kohdan edellytykset. Sen vuoksi tällaisen verkon rahoitus ei vääristä kilpailua eikä vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Sen varmistamiseksi, ettei hankkeen rahoitus kuulu valtiontukisääntöjen piiriin, jäsenvaltioiden on lisäksi huolehdittava siitä, että 212 kohdassa mainitut edellytykset täyttyvät.”

Edellä mainitussa kohdassa 211 todetaan, että ”On tilanteita, joissa tietyt infrastruktuurit eivät kilpaile suoraan muiden sellaisten joko samanlaisten tai erilaisten infrastruktuurien kanssa, joiden tarjoamien palvelujen korvaavuusaste on huomattava, tai ne eivät kilpaile kyseisten palvelujen kanssa suoraan. Infrastruktuurien välisen suoran kilpailun puuttuminen on todennäköistä, kun on kyse kattavista verkkoinfrastruktuureista, jotka ovat luonnollisia monopoleja, sillä niiden toisintaminen olisi epätaloudellista.” Ja kohdassa 212, että ”Jotta tietyn hankkeen kaikki julkinen rahoitus kuuluisi valtiontukisääntöjen soveltamisalan ulkopuolelle, jäsenvaltioiden on varmistettava, että infrastruktuurien rakentamiseen 211 kohdassa mainituissa tilanteissa myönnettyä rahoitusta ei voida käyttää muiden taloudellisten toimintojen, kuten infrastruktuurin toiminnan harjoittamisen, ristiintukemiseen tai välilliseen tukemiseen. Ristiintukeminen voidaan sulkea pois varmistamalla, että infrastruktuurin omistaja ei harjoita muuta taloudellista toimintaa tai – jos kyseinen omistaja harjoittaa muuta taloudellista toimintaa – pitämällä erillistä kirjanpitoa, kohdentamalla kustannukset ja tulot asianmukaisesti ja huolehtimalla, että mahdollinen julkinen rahoitus ei hyödytä muita toimintoja.”

Antamallaan tiedonannolla komissio on pyrkinyt selventämään vallitsevan oikeuskäytännön kautta sitä, että miten se tulkitsee EU:n valtiontukisäännösten soveltamista omassa tulevassa ratkaisukäytännössään.

Raision Vesi Oy:n tulevien vuosien uusien investointipaineiden vuoksi on tarkoituksenmukaista jatkaa pääomallainan lyhennysvapaata viidellä vuodella. Muilta osin kyseisen luottosopimuksen lainaehdot pysyvät ennallaan. Seuraava korontarkastusajankohta on vuonna 2022.

Kuntalain 129 §:n mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Se, mitä kuntalain 129 §:ssä säädetään vakuuksista, ei koske osakeyhtiölain 12 luvussa tarkoitettua pääomalainaa. Raision Vesi Oy:n kokonaislainamäärä kaupungilta oli tilinpäätöksessä 2020 28,3 miljoonaa euroa. Yhtiöllä ei ole lainoja rahoituslaitoksilta. Yhtiö on suorittanut lyhennykset ja korot sovitusti. Vuosittainen kaupungin lainojen lyhennysmäärä tämänhetkisen lyhennysohjelman mukaan on noin 1,2 miljoonaa euroa. Nyt kyseessä olevan pääomalainan laskennallinen vuosittainen lyhennysmäärä olisi noin 0,3 miljoonaa euroa ja viiden vuoden laskennallinen lyhennysmäärä on noin 1,3 miljoonaa euroa. Yhtiön tuloskehitys on ollut positiivinen tilikauden tuloksen ollessa vuonna 2019 0,5 miljoonaa euroa ja vuonna 2020 0,8 miljoonaa euroa. Yhtiön toimittaman talouden lähivuosien näkymien analyysin mukaan yhtiön taloudellinen tilanne on hyvä ja toiminta pysyy vakaana tulevinakin vuosina. Yhtiön taloudellista tilannetta tarkastellaan vuosittain ja mallinnetaan eri skenaarionäkökulmista. Analyysin mukaan tuloksen liikehdintään tulee reagoida taksankorotuksin, jotta talouden tasapaino säilyy.

Ottaen huomioon yhtiön tämänhetkisen taloudellisen tilanteen sekä yhtiöltä saatujen tulevien vuosien talousnäköarvioiden vuoksi lyhennysvapaan myöntämiseen ei sisälly kaupungin ja kaupunkikonsernin kannalta merkittävää taloudellista riskiä lyhennysvapaan jatkamisen vuoksi. Raision kaupungin lainakanta oli vuoden 2020 lopussa 57,1 miljoonaa euroa (2 337 eur/as) ja konsernin lainakanta oli 78,3 miljoonaa euroa (3 207 eur/as.). Raision kaupungin ja kaupunkikonsernin lainakanta eur/asukas on tällä hetkellä keskimääräistä alemmalla tasolla.

**Liitteet**

- 1 Pääomalainan luottosopimus
- 2 Pääomalainan luottosopimuksen liite

**Päätösehdotus**

Kaupunginjohtaja Eero Vainio

Kaupunginhallitus päättää, että Raision kaupungin ja Raision Vesi Oy:n välisen pääomalainan lyhennysvapaata jatketaan viidellä vuodella siten, että lyhennysvapaan jatkamisesta tai lyhennysohjelmasta sovitaan viimeistään 30.6.2026. Lyhennysvapaan jatkamisesta sovitaan päätöksen mukaisesti Raision Vesi Oy:n kanssa oheismateriaalina olevalla pääomalainan luottosopimuksen liitteellä. Muut lainaehdot pysyvät ennallaan. Seuraava korontarkastusajankohta on vuonna 2022.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti.

**Päätös**

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Jonni Moislahti, Sirpa Ek, Jari Salonen ja Jarmo Rosama poistuivat esteellisinä kokouksesta tämän pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Esteellisyyden peruste hallintolain 28 § 1 mom. 5 kohta (yhteisöjäävi). Moislahti, Ek, Salonen ja Rosama ovat Raision Vesi Oy:n hallituksen jäseniä.

Jonni Moislahden varajäsen Eeva Savola saapui kokoukseen tämän pykälän käsittelyn ajaksi klo 17.20-17.25.

Tiedoksi

Anders Öström, Raision Vesi Oy  
Armi Peltonen, Konsernihallinto  
Katja Koskinen, Konsernihallinto  
Sanna Häkli, Konsernihallinto

